

De Academische Boekengids 24, december 2000, pp. 2.

Dit nummer van de *Academische Boekengids* is voor de redactie een noviteit, in de zin dat voor het eerst een groot deel van de inhoud is gewijd aan één thema. Thema-afleveringen houden een gevaar in. Voor een lezer die geen nadrukkelijke affiniteit met het thema heeft is het snel 'te veel'. Voor wie echt geïnteresseerd is het vaak 'niet genoeg'. Waarom dan toch gekozen voor een aantal bijdragen rondom de betekenis van - onder meer - de literaire canon, in Van Dale omschreven als 'verzameling van literaire werken, die in een samenleving als waardevol erkend worden en dienen als referentiepunt in de literaire beschouwing en in het onderwijs'?

Zoals in de redactionele opening van het vorige nummer al werd aangegeven, rommelt het in de universitaire wereld. Wordt ons onderwijs niet te sterk gedomineerd door economisch nut en meer en meer bepaald door de waan van de dag? Hebben we om dat gevaar te beteugelen behoefte aan canonisering, aan een geaccepteerd stelsel van (verheven) regels en richtsnoeren? Kunnen we zulke richtsnoeren zonder in nostalgie te vervallen ontleenen aan ons cultureel erfgoed?

In die brede zin is het canon-thema uiterst actueel. Zie maar de verdeeldheid rondom de nieuw ingevoerde vakken in het VWO, de vakken Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV) en Algemene Natuurwetenschappen (ANW). Deze vakken, bedoeld om het onderwijs te verbreden en richtsnoeren te bieden die samenhangen zichtbaar maken die de traditionele vakken niet (meer) altijd tonen, worden maar moeizaam geaccepteerd. Wat koop je ervoor, is vaak de ontvullende vraag, niet alleen van de leerlingen.

Dichter bij huis voor onze lezers zijn de discussies over de invoering van een bachelor- en master-opleiding in de universitaire curricula. Met name de vraag naar de breedte van de bachelor-opleiding verdeelt de academische wereld in hoge mate. Meer aandacht voor academische vaardigheden? Ja, maar volgens sommigen moet deze vorming uitsluitend binnen de monodisciplinaire kaders waarmee we vertrouwd zijn gestalte krijgen en moet ze zo weinig mogelijk beslag leggen op de beschikbare tijd. Hoe sterk die opvatting leeft bleek bij de toetsing door het ministerie van de onderwijsplannen die door de beta-faculteiten waren ingediend in het kader van een vijfjarig curriculum. De minister had daarbij uitdrukkelijk gevraagd om het onderwijs te verbreden. De UvA had als enige daarbij gezocht naar verbreding buiten de gevestigde beta-kaders en kreeg prompt van de toetsingscommissie een zeer kritisch commentaar. Degenen, en ze zijn er, die de bachelor-opleiding willen verbreden over de disciplinegrenzen heen weten dus wat hun voorland is. Die bredere academische problematiek en de daaraan gekoppelde discussies waren voor de redactie aanleiding om de literaire, en meer in het algemeen de culturele canon als thema tegen het licht te houden.